AH 677

2026Z20701

Antwoord van minister Herbert (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de ministers van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 18 november 2026)

1
Deelt u de mening dat Project Beethoven, dat is opgezet tijdens het kabinet Rutte IV, van groot belang is voor Nederland? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Ja, ik deel de mening dat Project Beethoven van groot belang is voor Nederland. In de Kamerbrief “De Nederlandse inzet voor een sterk halfgeleiderecosysteem in geopolitiek uitdagende tijden” van 21 december 2023 is uw Kamer destijds geïnformeerd over de Nederlandse strategie om de komende tien tot vijftien jaar een relevante positie in de halfgeleiderketen te behouden en verder uit te bouwen. Tegelijkertijd is toen gebleken dat de halfgeleidersector voor verschillende uitdagingen staat. Chipmachinefabrikant ASML en andere partijen in de halfgeleidersector hebben in 2023 hun zorgen geuit dat investerings- en groeiplannen in Nederland onder druk staan.

Dit is aanleiding geweest om onder de noemer ‘Project Beethoven’ kabinetsbreed de juiste randvoorwaarden te scheppen om de ambitieuze groeiambities van de halfgeleidersector in Nederland te realiseren, met aandacht voor de doorontwikkeling van de Brainportregio als zwaartepunt van het Nederlandse halfgeleiderecosysteem. Met een ambitieus pakket aan maatregelen maakt het kabinet zich sterk voor meer talent voor de halfgeleidersector; voldoende ruimte, mobiliteit en betaalbare woonruimte in de Brainportregio als zwaartepunt van het Nederlandse halfgeleiderecosysteem; voldoende fiscale armslag voor bedrijfsleven; meer samenwerking en coördinatie rondom exportcontrole; en een nationale agenda voor de chipsector.

2
Herinnert u zich de toezegging aan de Kamer dat zij ‘bij een volgende gelegenheid’ zou worden geïnformeerd over de voortgang van Project Beethoven? Van wanneer dateert de laatste update aan de Kamer?

Antwoord
Ja, deze toezegging is gedaan door mijn ambtsvoorganger in de beantwoording van de Kamervragen van Lid Eerdmans over de voortgang van Project Beethoven (ingezonden 19 september 2025)[1]. De Kamer is over de voortgang van project Beethoven geïnformeerd in de kamerbrieven ‘Halfgeleiderindustrie in een veranderende geopolitieke omgeving’ van 27 mei 2025 en in de ‘Actualisatiebrief halfgeleiderbeleid’ van 1 september 2025. De laatste update aan de Kamer over Project Beethoven dateert van 6 november 2025[2].

3
Hoe verloopt de voortgang van Project Beethoven volgens u?

Antwoord

De doelstellingen van Project Beethoven worden voortgezet in het huidige Kabinetsbeleid. In het Regeerakkoord is aangegeven dat er werk wordt gemaakt van het nieuwe industriebeleid met focus op vier domeinen en zes markten (halfgeleiders, defensie strategie, digitale diensten, biotechnologie, chemie en machinebouw). De op 1 april j.l. gepubliceerde Semicon Visie 2035 schetst de koers met strategische keuzes en investeringsvensters voor de halfgeleidersector en dient als basis voor een gericht publiek-privaat programma met een strategische en samenhangende aanpak, waarin alle uitdagingen van de sector integraal worden opgenomen. Het gesprek over de ambities voor de versterking van de halfgeleidersector en de bijbehorende talentopgave wordt gevoerd in de Semicon Board NL.

Op 8 september heeft ASML de bouw van haar nieuwe campus Brainport Industries Campus (BIC) Noord in Eindhoven feestelijk ingeluid met een “Groundbreaking ceremony”, slechts twee jaar na ondertekening van het convenant van Project Beethoven. De nieuwe vestiging van ASML op de BIC Noord is een belangrijke stap in de versterking van de Nederlandse halfgeleidersector. Ingebruikname van de eerste gebouwen is gepland in het eerste kwartaal van 2028.

In het BO-Brainport bewaak ik nauwgezet de uitvoering van de afspraken uit het Beethovenconvenant, waarin Rijk, provincie Noord-Brabant en Stichting Brainport de gezamenlijke intenties uitspreken om de groei van de microchipsector in Nederland te versterken en het zwaartepunt van deze groei in de Brainportregio te accommoderen. Over de voortgang van de uitvoering van het Beethovenconvenant wordt uw Kamer gelijktijdig met deze beantwoording via een separate Kamerbrief geïnformeerd.

4
Welke signalen krijgt u van ketenpartners over het verloop van Project Beethoven?

Antwoord
De Nederlandse halfgeleidersector staat positief tegenover de uitvoering van Project Beethoven, dat bijdraagt aan versterking van de nationale halfgeleiderketen. Tegelijkertijd waarschuwt de sector dat Nederland fors moet investeren om een gelijk speelveld te behouden in een wereldwijde concurrentieslag. Geopolitieke spanningen en exportrestricties onderstrepen het belang van strategische autonomie op kritieke technologieën. Zonder structurele investeringen in R&D, talentontwikkeling en productiecapaciteit dreigt Nederland achterop te raken bij landen als de VS, China en Zuid-Korea. De gecoördineerde aanpak tussen overheid en bedrijfsleven is essentieel om de positie van Nederland als sleutelspeler in de halfgeleidersector te blijven borgen.

Ook de partners van het Beethovenconvenant zijn positief over de samenwerking en de tot nu toe behaalde resultaten. In het BO-Brainport van 12 oktober j.l. kwam dit expliciet aan de orde. In het bijzonder wordt door de ketenpartners gewaardeerd dat vanuit Rijk en regio (publiek & privaat) integraal wordt gewerkt, vanuit één gezamenlijke opgave met nationale urgentie en bereidheid tot het denken in oplossingen en versnelling waar nodig. De uitvoering van het Beethovenconvenant stelt echter bijzonder hoge eisen aan de convenantpartners, in termen van capaciteit, kwaliteit en governance. De doelstellingen zijn helder, de middelen zijn beschikbaar, het gaat om de omzetting in zichtbare resultaten. Over de voortgang van de uitvoering van het Beethovenconvenant wordt uw Kamer gelijktijdig met deze beantwoording via een separate Kamerbrief geïnformeerd.

5
Hoe zijn de totale beschikbare financiële middelen van ruim €2,5 miljard tot nu toe besteed?

Antwoord
Als onderdeel van Project Beethoven, omvat het Beethovenconvenant tot en met 2030 in totaal €2,51 miljard voor de opgaven op het gebied van Mobiliteit, Woningbouw en Talentontwikkeling. Daarvan wordt €1,73 miljard bijgedragen door het Rijk en €778 miljoen door de regio en het bedrijfsleven. Over de besteding van de beschikbare financiële middelen van het Beethovenconvenant wordt uw Kamer gelijktijdig met deze beantwoording via een separate Kamerbrief geïnformeerd.

6
Op welke manier heeft u uitvoering gegeven aan de aangenomen motie Martens-America c.s., 2) die kortgezegd neerkomt op het gebruiken van Project Beethoven als blauwdruk voor publiek-private samenwerking op andere belangrijke economische ecosystemen?

Antwoord
Kern van Beethoven is een gebiedsgerichte, multidisciplinaire, interbestuurlijke samenwerking: ten aanzien van een strategische sector van groot nationaal belang zitten alle relevante overheden en private partijen aan tafel om gezamenlijk voortgang te waarborgen, tijdig knelpunten te identificeren en te adresseren voordat deze tot vertraging op het kritieke pad leiden. Er is sprake van een gerichte Rijksinzet, omdat sprake is van een combinatie van (1) een nationaal strategisch belang, (2) een expliciet door het Rijk onderschreven schaalsprong, (3) daaruit voortvloeiende additionele opgaven op meerdere onderling afhankelijke domeinen, (4) een concreet risico voor de realisatie van de nationale opgave als essentiële randvoorwaarden niet tijdig worden vervuld, (5) bereidheid tot zowel publieke als private cofinanciering.

Deze aanpak leidt voor Project Beethoven zichtbaar tot versnelling. Elementen van deze aanpak worden toegepast op andere opgaven, maar dit vraagt altijd maatwerk. Zo hebben Rijk en regio vanwege strategische regionale en nationale (economische) belangen met elkaar afgesproken om voor de gemeente Katwijk een op ‘Beethoven’ geïnspireerde governance toe te passen. Ook hebben we elementen van de Beethovenaanpak afgesproken met de provincie Flevoland en de gemeente Almere inzake de ontwikkeling van een high tech ecosysteem aldaar. Daarnaast worden elementen van de aanpak toegepast in de uitwerking van de gerichte programma’s op de vier domeinen en zes markten van het nieuwe industriebeleid.

7
Kunt u deze Kamervragen beantwoorden nog voor aanvang van de begrotingsbehandeling van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat over het jaar 2027?

Antwoord
Nee, gezien het interdepartementale karakter en de complexiteit van Project Beethoven, was beantwoording voor aanvang van de begrotingsbehandeling van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat niet haalbaar.